

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องรูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาถึงลักษณะประชากรศาสตร์ของนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์
2. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์
4. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 400 คน โดยการประมวลผลและจัดทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อนำเสนอข้อมูลและสรุปผลการศึกษา ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มีการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ จำนวน 400 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 57.80 ส่วนใหญ่มีอายุ 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.00 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 4,001 – 5,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 71.00 แหล่งที่มาส่วนใหญ่มาจาก บิดา-มารดา คิดเป็นร้อยละ 47.30 โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 20,001 – 30,000 บาทต่อเดือน อุปกรณ์สื่อสารและเทคโนโลยีที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีไว้ครอบครองคือ โทรศัพท์มือถือ คิดเป็นร้อยละ 36.20

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์

จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่นิยมใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์คือ Facebook คิดเป็นร้อยละ 46.20 รองลงมาคือ Youtube คิดเป็นร้อยละ 45.30 มีวัตถุประสงค์ในการใช้งานส่วนใหญ่เพื่อการบันเทิง คิดเป็นร้อยละ 20.30 รองลงมาคือเพื่ออัปเดตสถานะ/ข้อมูลส่วนตัว/รูปภาพ คิดเป็นร้อยละ 18.60 โดยส่วนใหญ่ใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ/แท็บเล็ต คิดเป็นร้อยละ 44.60 รองลงมาใช้งานผ่านทางคอมพิวเตอร์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 38.59 สถานที่ใช้งานมากที่สุดคือบ้านและหอพัก คิดเป็นร้อยละ 58.40 รองลงมาคือในสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 24.40 ช่วงเวลาที่นิยมใช้งานคือ ช่วงกลางดึก (19.00 – 24.00 น.) คิดเป็นร้อยละ 35.50 รองลงมาคือ ช่วงเย็น (16.00 – 19.00 น.) คิดเป็นร้อยละ 27.00 ความถี่ในการเข้าใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากที่สุด อยู่ที่ 7 วัน/สัปดาห์ ระยะเวลาที่ใช้งาน มากที่สุดคือครั้งละ 30 นาที คิดเป็นร้อยละ 19.30 รองลงมาคือ ครั้งละ 120 นาที คิดเป็นร้อยละ 17.50

ตอนที่ 3 รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้ใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์

การศึกษาในครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต โดยมีการจัดการกลุ่มรูปแบบการดำเนินชีวิตตามลักษณะของ กิจกรรม (Activities) ความสนใจ (Interest) และความคิดเห็น (Opinions) โดยผลการศึกษาพบว่า

กลุ่มตัวอย่างมีความถี่สูงในการทำกิจกรรม (Activities) ทางด้านที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่อตนเอง/ครอบครัว อยู่ในระดับค่อนข้างบ่อย (ค่าเฉลี่ย 3.71) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความถี่สูงในการเข้าร่วมกิจกรรม เล่นอินเทอร์เน็ต (ค่าเฉลี่ย 4.48) เข้าเรียนทุกครั้งและจะขาดเรียนเฉพาะเมื่อจำเป็นเท่านั้น (ค่าเฉลี่ย 4.30) ฟังเพลงและชมภาพยนตร์ (ค่าเฉลี่ย 4.25) และ นอนหลับพักผ่อน (ค่าเฉลี่ย 4.20) ตามลำดับ

ในด้านความสนใจ (Interest) กลุ่มตัวอย่างมีความถี่สูงในความสนใจ (Interest) ทางด้านที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในเรื่องงานอดิเรก/การพักผ่อน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.05) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความถี่สูงในการให้ความสนใจ สนใจเรื่องพักผ่อนพอๆกับการเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.45) สนใจที่จะทำงานให้ตรงกับสาขาที่เรียนมา (ค่าเฉลี่ย 3.93) สนใจข้อมูล

ท่องเที่ยวธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ย 3.90) และสนใจและติดตามข่าวสารอัพเดทข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต (ค่าเฉลี่ย 3.87) ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างมีความถี่สูงในความคิดเห็นต่อประเด็นต่างๆ (Opinions) ทางด้านความคิดเห็นต่อความบันเทิง/ความทันสมัย/สังคม อยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย 3.73) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความถี่สูงในความคิดเห็นเกี่ยวกับ การแต่งกายเป็นลิตธิส่วนบุคคล (ค่าเฉลี่ย 4.06) ควรมีความสุขกับชีวิต (ค่าเฉลี่ย 4.04) ควรช่วยเหลือผู้ที่ด้วยโอกาส (ค่าเฉลี่ย 4.02) การออกไปใช้ลิตธิเลือกตั้งเป็นหน้าที่สำคัญ (ค่าเฉลี่ย 4.00) ออกกำลังกาย 3 – 4 ครั้ง ต่อสัปดาห์ (ค่าเฉลี่ย 3.82) ผู้ชายที่ดูแลใบหน้าตัวเองรักสวยรักงามเป็นเรื่องไม่แปลก (ค่าเฉลี่ย 3.79)

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์รูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมกรมการ

การศึกษาเรื่องรูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมกรมการใ้ใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากการนำรูปแบบการดำเนินชีวิตเปรียบเทียบกับพฤติกรรมกรมการใ้ใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการดำเนินชีวิตและเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่นิยมใ้ใช้รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มีการใ้ใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่กลุ่มตัวอย่างนิยมใ้ใช้มากที่สุด คือ เฟสบุค (Facebook) มาเป็นอันดับ 1 คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านตนเองและครอบครัว 99 คน (ร้อยละ 28.61) รองลงมา คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านงานอดิเรกและการพักผ่อน 74 คน (ร้อยละ 21.39) และ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านความบันเทิง/ทันสมัย/สังคม 70 คน (ร้อยละ 20.23) ตามลำดับ ส่วนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ยูทูป (You Tube) ซึ่งเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีการนิยมใ้ใช้เป็นอันดับสอง รูปแบบการดำเนินชีวิตที่นิยมใ้ใช้งาน คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านตนเองและครอบครัว 97 คน (ร้อยละ 28.61) รองลงมาคือรูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านงานอดิเรกและการพักผ่อน และ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านความบันเทิง/ทันสมัย/สังคม 75 คน (ร้อยละ 22.12) ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการดำเนินชีวิตและวัตถุประสงค์ที่ใ้ใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์รูปแบบการดำเนินชีวิตและวัตถุประสงค์ที่ใ้ใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มีการใ้ใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการบันเทิงมากที่สุด คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านตนเองและครอบครัว 83 คน (ร้อยละ 28.33) รองลงมาคือ รูปแบบการดำเนินชีวิต

ที่มุ่งเน้นด้านความบันเทิง/ทันสมัย/สังคม และรูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านงานอดิเรกและการพักผ่อน 63 คน (ร้อยละ 21.50) และ 62 คน (ร้อยละ 21.16) ตามลำดับ

รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มีการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่ออัปเดตสถานะ/ข้อมูลส่วนตัว/รูปภาพมากที่สุด คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านตนเองและครอบครัว 72 คน (ร้อยละ 26.87) รองลงมาคือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านความบันเทิง/ทันสมัย/สังคม และรูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านงานอดิเรกและการพักผ่อน 61 คน (ร้อยละ 22.76) และ 59 คน (ร้อยละ 22.01) ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการดำเนินชีวิตและช่องทางใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ รูปแบบการดำเนินชีวิตและช่องทางใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่นิยมใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ผ่านทางคอมพิวเตอร์ส่วนตัว คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านตนเองและครอบครัว 63 คน (ร้อยละ 28.00) รองลงมา คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านงานอดิเรกและการพักผ่อน 56 คน (ร้อยละ 24.89) และ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านความบันเทิง/ทันสมัย/สังคม 53 คน (ร้อยละ 23.56) ตามลำดับ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่นิยมใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ/แท็บเล็ตมากที่สุด คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านตนเองและครอบครัว 77 คน (ร้อยละ 29.62) รองลงมาคือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านงานอดิเรกและการพักผ่อน 52 คน (ร้อยละ 20.00) และ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านเทคโนโลยี/สารสนเทศ/สินค้า/บริการ 18 คน (ร้อยละ 18.46) ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการดำเนินชีวิตและสถานที่เปิดใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ รูปแบบการดำเนินชีวิตและสถานที่เปิดใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่นิยมใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่บ้านและหอพัก คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านตนเองและครอบครัว 105 คน (ร้อยละ 26.92) รองลงมาคือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านงานอดิเรกและการพักผ่อน 81 คน (ร้อยละ 20.77) และ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านความบันเทิง/ทันสมัย/สังคม 69 คน (ร้อยละ 17.69) ตามลำดับ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่นิยมเปิดใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ในสถานศึกษา คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านตนเองและครอบครัว 46 คน (ร้อยละ 28.22) รองลงมาคือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านงานอดิเรกและการพักผ่อน 34 คน (ร้อยละ 20.86) และรูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านความบันเทิง/ทันสมัย/สังคม 32 คน (ร้อยละ 19.63) ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการดำเนินชีวิตและเวลาที่เข้าใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ รูปแบบการดำเนินชีวิตและเวลาที่เข้าใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่เข้าใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ในช่วงกลางคืน (19.00 น. – 24.00 น.) เป็นประจำ คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านตนเองและครอบครัว 93 คน (ร้อยละ 26.20) รองลงมาคือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านงานอดิเรกและการพักผ่อน 85 คน (ร้อยละ 23.94) และ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านความบันเทิง/ทันสมัย/สังคม 78 คน (ร้อยละ 21.97) ตามลำดับ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่เข้าใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ในช่วงเย็น (16.00 น.– 19.00 น.) เป็นประจำ คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านตนเองและครอบครัว 75 คน (ร้อยละ 27.78) รองลงมาคือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านความบันเทิง/ทันสมัย/สังคม 63 คน (ร้อยละ 23.33) และ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านงานอดิเรกและการพักผ่อน 47 คน (ร้อยละ 17.41) ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการดำเนินชีวิตและความถี่ในการเข้าใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ รูปแบบการดำเนินชีวิตและความถี่ในการเข้าใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่เข้าใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ จำนวน 7 วันต่อสัปดาห์ คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านตนเองและครอบครัว 86 คน (ร้อยละ 28.57) รองลงมาคือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านงานอดิเรกและการพักผ่อน 59 คน (ร้อยละ 19.60) และ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านความบันเทิง/ทันสมัย/สังคม 57 คน (ร้อยละ 18.94) ตามลำดับ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่เข้าใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ จำนวน 5 วันต่อสัปดาห์ คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านความบันเทิง/ทันสมัย/สังคม 15 คน (ร้อยละ 24.42) รองลงมาคือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านตนเองและครอบครัว 13 คน (ร้อยละ 22.03) และ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านงานอดิเรกและการพักผ่อน 12 คน (ร้อยละ 20.34) ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการดำเนินชีวิตและระยะเวลาใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ รูปแบบการดำเนินชีวิตและระยะเวลาใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่เข้าใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ น้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อครั้ง คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านตนเองและครอบครัว จำนวน 28 คน (ร้อยละ 24.14) รองลงมาคือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านความบันเทิง/ทันสมัย/สังคม จำนวน 26 คน (ร้อยละ 22.41) และรูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านงานอดิเรกและการพักผ่อน 20 คน (ร้อยละ 17.24) ตามลำดับ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่เข้าใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ 2 – 3 ชั่วโมงต่อครั้ง คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านตนเองและครอบครัว 22 คน (ร้อยละ 30.99) รองลงมาคือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านงาน

อดิเรกและการพักผ่อน 15 คน (ร้อยละ 21.13) และ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านเทคโนโลยี/สารสนเทศ/สินค้า/บริการ 11 คน (ร้อยละ 15.49)

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 400 คน เมื่อพิจารณาผลการศึกษา มีปัจจัยที่นำมาอภิปรายผล คือ

1. ทางด้านประชากรศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงอายุ 18-24 ปี สอดคล้องกับ ฉันทพลจิตประไพ (2550) ที่กล่าวว่า เป็นกลุ่มประชากรที่อยู่ในช่วง Generation M อายุ 18-24 ปี เป็นกลุ่มที่มีความละเอียดอ่อนเรื่องการสร้างสัญลักษณ์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน มีแรงขับภายในสูงมีความเชื่อมั่นในการใช้พลังของตนเองสูงมีความรักครอบครัว เคารพผู้อาวุโสกว่าแต่ไม่ได้แสดงออกแบบธรรมเนียมไทยแท้แต่โบราณ มีความรู้ดีกว่าชีวิตนี้เป็นของตนเอง (อิตตา) เลือกลงและตัดสินใจบริโภคสินค้าหรือบริการต่างๆ ด้วยความคิดของตนเอง จากการศึกษายังพบว่า อุปกรณ์สื่อสารที่นักศึกษามีไว้ครอบครองคือ โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์โน้ตบุค และสมาร์ทโฟน/แท็บเล็ต โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในการครอบครองอุปกรณ์สื่อสารและเทคโนโลยีที่สามารถเข้าใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สถฤทิพย์ ชนะชัยชน (2552) เรื่องรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. ทางด้านพฤติกรรมการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่างเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุค (Facebook) เป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความนิยมในการใช้งานมากที่สุด เนื่องจากเฟสบุค (Facebook) เป็นลักษณะเครือข่ายที่มีการติดต่อสื่อสารกันและมีการสร้างเป็นเครือข่าย (Communitation and Community) ทำให้สามารถสร้างเครือข่ายเพื่อนเก่าและหาเพื่อนใหม่ สามารถแลกเปลี่ยนความสนใจซึ่งกันและกัน โดยเฟสบุค (Facebook) มีการจัดรูปแบบการสื่อสารและการระบายละเอียดบ่งบอกถึงผู้ที่ป็นเจ้าของตรงกับความจริงมากที่สุด (Boyd & Ellison 2007) ผู้ที่ใช้งานส่วนใหญ่ใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการบันเทิง อัพเดทสถานะส่วนตัว ข้อมูลส่วนตัว รูปภาพ ใช้ในการพักผ่อนเป็นงานอดิเรก ดูหนัง ฟังเพลง และนำไปใช้ในการหาข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อมูลรวมถึง การสนทนากับเพื่อน (Chat) ตามแนวคิดด้านพฤติกรรมกรรมการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์บ่งบอกถึงปัจเจกบุคคลและความสนใจซึ่งเป็นปัจจัย

ภายในของแต่ละบุคคล (ขวัญเรือน กิตติวัฒนาและภัสวดี นิติเกษตรสุนทร, 2547) จากการศึกษายังพบอีกว่าช่องทางที่กลุ่มตัวอย่างเข้าใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์มากที่สุดและสะดวกที่สุดคือผ่านทางโทรศัพท์มือถือ/แท็บเล็ต และการใช้คอมพิวเตอร์ส่วนตัวในการเข้าใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ เป็นที่น่าสังเกตว่ามีแนวโน้มในการเพิ่มขึ้นมากกว่าในอดีต ซึ่งตรงข้ามกับ คอมพิวเตอร์ในร้านอินเทอร์เน็ตและในสถานศึกษาที่มีการเข้าใช้งานน้อยมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีทางด้านเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนด และแนวคิด ที่กล่าวว่า เทคโนโลยีช่วยขยายประสิทธิภาพของมนุษย์ รวมถึงเนื้อหาต่างๆที่ถูกนำมาเสนอผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้จากทั้งคอมพิวเตอร์และโทรศัพท์มือถือ (McQuail, 1994; กาญจนนา แก้วเทพ, 2541) สำหรับพฤติกรรมการเข้าใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย เชียงใหม่ พบว่าช่วงเวลาที่เข้าใช้งานมากที่สุดคือ ช่วงดึก (19.00 – 24.00 น.) เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาเลิกเรียนและเดินทางกลับบ้านหรือหอพัก พักผ่อนตามอัชฌาศัย จึงใช้เวลาหลังเลิกเรียนในการเข้าใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างใช้เวลาในการเข้าใช้ประมาณ 30 นาที และเข้าใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ทุกวัน ซึ่งตรงกับการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคคนไทยที่เปิดใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ วันละหลายๆ ครั้ง รวมแล้วต่อวันไม่น้อยกว่า 4 ชั่วโมง และพฤติกรรมการใช้งานส่วนใหญ่ใช้ในการพูดคุยกับเพื่อนและคนรู้จัก รวมถึงการอัพเดทข้อมูลข่าวสารในกลุ่มเพื่อน (วรรณพร ดีมูล และ ฐริศษร์ ชุ่มแก้ว, 2553) เนื่องจากในปัจจุบัน คนส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ง่าย และเทคโนโลยีที่มีในปัจจุบันทำให้การสื่อสารเกิดขึ้นได้ง่าย ทุกๆที่ ทุกเวลา จึงสามารถเข้าถึงและเข้าใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ได้ตลอดเวลา ตามต้องการ

3. ทางด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาได้ใช้แนวทางในการศึกษาทางจิตวิทยา เกี่ยวกับองค์ประกอบทางด้าน กิจกรรม (Activities) ความสนใจ (Interests) และความคิดเห็น (Opinions) โดยเป็นการศึกษาทางด้านจิตวิทยา ซึ่งผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าบุคคลที่มีรูปแบบการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับ คอทเลอร์ (Kotler, 2002) ที่กล่าวว่ารูปแบบการดำเนินชีวิตเป็นแบบแผนการใช้ชีวิตของบุคคลที่แสดงออกในรูปของลักษณะจิตนิสัย (Psychographics) ซึ่งสามารถวัดได้จาก กิจกรรม (Activities) ความสนใจ (Interest) และความคิดเห็น (Opinion) จากผลการศึกษาพบว่า สามารถแบ่งกลุ่มการดำเนินชีวิตได้ดังนี้

1. รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านตนเองและครอบครัว
2. รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านงานอดิเรกและการพักผ่อน
3. รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านเทคโนโลยี/สารสนเทศ/สินค้า/บริการ

4. รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านความบันเทิง/ทันสมัย/สังคม
5. รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านความงาม/สุขภาพ
6. รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านศาสนาและวัฒนธรรม

ซึ่งจะพบว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตดังกล่าวสอดคล้องกับพื้นฐานความคิดในกรอบที่ว่าแต่ละบุคคลนั้นมีความสนใจที่แน่นอนในการดำเนินชีวิตและมีการกระทำที่สนองต่อความสนใจนั้นๆ อย่างแน่นอนเป็นประจำรูปแบบการดำเนินชีวิตนี้ไม่ได้หมายถึงกิจกรรมที่ทำเพื่อจุดประสงค์ต่างๆ เฉพาะเหตุการณ์เพราะบางครั้งกิจกรรมที่ทำนั้นอาจมีวัตถุประสงค์ที่ต่างกันในแต่ละครั้งซึ่งรูปแบบ (Reimer, 1995) พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ส่วนใหญ่มีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านตนเองและครอบครัว เป็นรูปแบบที่แสดงให้เห็นถึง กิจกรรม ความสนใจ ความคิดเห็น เกี่ยวกับความสัมพันธ์ต่อตนเองและครอบครัว ตัวอย่างเช่น กลุ่มตัวอย่างมี กิจกรรม ความสนใจ และความเห็นด้วยต่อการให้ความสำคัญกับตนเองและครอบครัว เป็นต้น

4. ด้านความสัมพันธ์รูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์การศึกษาในครั้งนี้ได้เป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์ของรูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ใช้รูปแบบสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่ที่แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ของความสัมพันธ์ รูปแบบการดำเนินชีวิตเป็นพฤติกรรมหนึ่งของผู้บริโภคที่แสดงให้เห็นถึงความสนใจในเรื่องใด เรื่องหนึ่งที่บุคคลสนใจหรือใส่ใจเป็นพิเศษ (Well and Tigert : 1971) อันมีผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค และการเลือกรับสินค้า ดังนั้นเมื่อผู้บริโภคมีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เห็นประโยชน์หรือให้ความสนใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สมุนไพร และเอาใจใส่สุขภาพของตนด้วยวิถีการทวารธรรมชาติดีๆ ย่อมมีแนวโน้มที่จะเลือกซื้อ และใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของตนเอง และสอดคล้องกับคอตเลอร์ (Kotler. 2002 : 98) ที่กล่าวว่ารูปแบบการดำเนินชีวิตเป็นแบบแผนการใช้ชีวิตของบุคคลที่แสดงออกในรูปของลักษณะจิตนิสัย (Psychographics) พบว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งได้แก่ เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่นิยมใช้งาน วัตถุประสงค์ของการใช้งาน ช่องทางการใช้งาน สถานที่ที่เปิดใช้งาน เวลาที่เข้าใช้งาน ความถี่ในการเข้าใช้งาน และระยะเวลาของการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รูปแบบการดำเนินชีวิตจึงเป็นหนึ่งปัจจัยด้านตัวบุคคล (Personal) ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคประกอบกับเครือข่ายสังคมออนไลน์สะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบ

การติดต่อสื่อสารของผู้คนในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้คนสามารถติดต่อสื่อสารบอกเล่าถึงความเป็นไปของตนเองและประสบการณ์ต่างๆของตนให้ผู้อื่นได้รับรู้ (Kotler, 1994) จากการศึกษา ยังพบว่าจากพฤติกรรมการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ บ่งบอกถึงรูปแบบการดำเนินชีวิต ส่วนมากของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คือ

1. รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านตนเองและครอบครัว หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นที่มีลักษณะความใกล้ชิด และเป็นเรื่องส่วนตัวที่เกี่ยวกับตนเอง บ้าน และ คนในครอบครัวของตนเอง เช่น การทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว ความสนใจส่วนตัว ภาพลักษณ์ และการบ่งบอกถึงตัวบุคคลนั้น
2. รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านงานอดิเรกและการพักผ่อน มีรูปแบบการดำเนินชีวิตแสดงให้เห็นถึง กิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็น เป็นเรื่อง การพักผ่อน ความพึงพอใจ งานอดิเรก ในเรื่องที่ตนเองสนใจ
3. รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านความบันเทิง/ทันสมัย/สังคม มีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจ และความบันเทิงของตนเองมากกว่าสิ่งอื่น ๆ เช่นการชมภาพยนตร์ การซื้อสินค้าเพื่อตอบสนองความพอใจส่วนตัว และสิ่งที่ควรค่าต่อการที่บุคคลจะเข้าไปร่วมทำเพื่อส่วนร่วม เช่น เรื่องการเมือง สังคม และสภาพแวดล้อม เป็นต้น

จากผลการศึกษาเรื่องรูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไว้ดังนี้

จากรูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านตนเองและครอบครัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นกลุ่มรูปแบบการดำเนินชีวิตส่วนใหญ่ของประชากร การใช้เทคโนโลยีติดต่อสื่อสารกับครอบครัวเป็นระยะ อย่างสม่ำเสมอจะทำให้กลุ่มตัวอย่างรู้สึกอบอุ่นและสามารถปรึกษาหารือกับผู้ปกครองได้ทันทีที่ต้องการ ส่วนรูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านงานอดิเรกและการพักผ่อน พฤติกรรมการใช้ เฟสบุค (Facebook) เป็นการใช้งานเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่างๆ เพื่อให้เพื่อน ได้รับข้อมูลที่หลากหลายทั้งในด้านสถานที่ท่องเที่ยว งานอดิเรก เรื่องราวต่างๆ ที่ปรากฏทั่วโลก และในสถานการณ์ปัจจุบัน และเป็นเรื่องที่น่าสนใจเพื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้ด้วย และรูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านความบันเทิง/ทันสมัย/สังคม จะเห็นได้ว่ามีการรวมตัวกันของ

นักศึกษาในโลกไซเบอร์ในเรื่องการเมือง แฟนคลับของดารานักแสดงในวงการบันเทิง รวมทั้งการรวมตัวกันเพื่อการช่วยเหลือสังคมมหาวิทยาลัยผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ และทางมหาวิทยาลัยควรให้ความสนใจและนำผลการศึกษาที่ได้ นำไปวางแผนในการบริหารจัดการควบคุมนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

1. ด้านประชากรศาสตร์พบว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างคือนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีช่วงอายุระหว่าง 18-24 ปี เป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ใน Generation M หากพิจารณาจากปัจจัยทางประชากรและสถานะแวดล้อม รวมไปถึง life style ของ Generation M แล้ว จะเห็นได้ว่าการเจาะกลุ่มตลาดนี้ สินค้าหรือบริการต้องมีคุณภาพและยังต้องมีความเป็นตัวเองสูง มีความโดดเด่น อีกทั้งการเข้าถึงกลุ่ม Generation M หากทำในตลาดปกติเพียงอย่างเดียวอาจไม่สามารถสื่อสารกับ Generation M ได้เพียงพอ เพราะผู้บริโภคกลุ่มนี้เปิดรับข้อมูลข่าวสารโดยใช้สื่อดิจิทัลเป็นหลัก การเข้าถึงและการทำตลาดกับ Millennium Generation จึงควรมุ่งเน้นที่สื่อดิจิทัลเป็นสำคัญ

2. ด้านพฤติกรรมการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ พบว่า เฟสบุ๊ค (Facebook) และ ยูทูบ (Youtube) เป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่กลุ่มตัวอย่างมีการใช้งานมากที่สุด ดังนั้นการติดต่อสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มวัยรุ่น เฟสบุ๊ค (Facebook) และยูทูบ (Youtube) จึงเป็นช่องทางหนึ่งที่ควรใช้ในการสื่อสารกับกลุ่มดังกล่าว การสร้างสรรค์ข้อความหรือการนำเสนอข้อมูล การประชาสัมพันธ์ผ่านทาง เฟสบุ๊ค (Facebook) และยูทูบ (Youtube) กับกลุ่มวัยรุ่นจะทำให้การสื่อสารเกิดประสิทธิผล

3. ด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต รูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านตนเองและครอบครัว เป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตส่วนมากของประชากรทั้งหมด ดังนั้น ควรนำเสนอข่าวสาร ข้อมูลสิ่งที่น่าสนใจที่เน้นหนักไปทางด้าน กิจกรรม ความรู้ ความสนใจ ที่เกี่ยวข้องกับ ตัวบุคคล ครอบครัว หรือกิจกรรมที่ทำกันเป็นครอบครัวได้ เน้นหนักไปทางด้านตัวบุคคล เพราะเป็นกลุ่มที่ให้คุณค่ากับตนเองและความสัมพันธ์ในครอบครัว ชอบเข้าถึงชม ใช้เวลาไปในการพักผ่อนกับตัวเองเป็นส่วนมาก

4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ ความสัมพันธ์ของรูปแบบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นด้านตนเองและครอบครัว กับพฤติกรรมการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น เครือข่ายสังคมที่นิยมใช้งาน ช่องทาง ความถี่ สถานที่ และระยะเวลาในการเปิดใช้งาน เครือข่ายสังคมออนไลน์ในกลุ่มนี้ บ่งบอกถึงพฤติกรรมส่วนใหญ่ของกลุ่มประชากร ดังนั้นควรจับประเด็นและเลือกการสื่อสารให้ตรงกับพฤติกรรมการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ของกลุ่มนี้

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาทำการศึกษาเครือข่ายสังคมออนไลน์ ประเภทชุมชนออนไลน์ (Community) จึงเป็นที่น่าสนใจในการศึกษาเครือข่ายสังคมออนไลน์ในประเภทอื่นๆ เพื่อทำความเข้าใจลงไปเชิงลึก รวมไปถึงเลือกศึกษาแบบเจาะลึกลงไปที่เครือข่ายสังคมออนไลน์ชนิดใดชนิดหนึ่ง เช่น เฟสบุ๊ค (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) ยูทูบ (Youtube) เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้นและสามารถนำข้อมูลไปประกอบการพิจารณานำไปใช้ได้เหมาะสม

2. การศึกษาในครั้งนี้มุ่งเน้นเฉพาะกลุ่มนักศึกษาในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพียงกลุ่มเดียว ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรมีการทำการศึกษากับกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ เช่น นักศึกษาทั้งหมดของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประชากรในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น ว่ามีพฤติกรรมในการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์หรือมีรูปแบบการดำเนินชีวิตเป็นอย่างไร

3. ในปัจจุบันมีองค์กรต่างๆ ให้ความสนใจกับการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร การตลาด และการประชาสัมพันธ์ ตัวอย่างเช่น การทำการโฆษณาแจกเงินล้านของคุณตัน ภาสกรนที การแจก iPhone 5 เป็นต้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือที่ทรงอิทธิพล หากศึกษาในเรื่องนโยบาย กลยุทธ์ กลวิธี ในการใช้ เพื่อเป็นกรณีศึกษาให้กับองค์กรอื่นๆ ต่อไป